

JANE'S WALK program:

Za sprehod smo izbrale segment zelenega sistema ob reki Rinži, ki ni vzpostavljen niti urejen. Ljudem bomo skušale poudariti lepoto stika mesta z reko, nujnost urejanja zelenega sistema v mestu (ob reki) in poudarile razliko odnosa do reke nekdanj in danes.

1 za športno dvorano

Lokacija bivšega kopališča na reki Rinži, zgodba o obsegu rabe reke (vsebinsko in prostorsko) nekoč in danes.

Reka je tu meja med športnimi površinami, vsebinami. Lahko pa bi bila povezovalni element oziroma še ena od športno - rekreacijskih vsebin. Gre za najbolj sonaravno območje ob reki na našem sprehodu, bližina močvirja (pomen!)

Nekaj o vegetaciji:

Vegetacija ob vodotokih ima več funkcij. Če ni utrjenih bregov, večja rastline, sploh drevesa, preprečujejo erozijo. Večja vegetacija zagotavlja tudi kritje za številne živali, vrstna pestrost je ob vodotokih velika. Prisotnost oziroma odsotnost dreves vpliva tudi na temperaturo vode.

Pomen sajenja pravih drevesnih vrst glede na rastišče – večja varnost zaradi vitalnosti, boljša rast. Nekaterim drevesnim vrstam vlažna rastišča odgovarjajo. Vrste, ki bi uspevale v zastajajočih vodah, logih, je manj, npr. črna jelša, močvirski taksodij, ob pretočnih vodah pa uspeva že več drevesnih vrst, npr. dob, siva jelša, čremsa, veliki jesen, vrbe, topoli.

Vpr: Kaj si mislite o tem prostoru?

2 začetek promenade (od tu do tržnice)

Kulturno družabni del obvodnega prostora, možna vsebinska navezava na knjižnico (knjižnica pod krošnjami, prostori za počitek, branje).

Poudarek na razliki sprehoda ob reki v primerjavi s sprehajanjem po poti ob parkirišču - ob reki parkirišča sploh ne zaznavamo.

Primerna lokacija za vstopno - izstopno mesto za čolnarjenje.

Vpr:

Kaj vam tukaj predstavlja najboljše (pogled, vsebino, prostore)?

Kaj bi postorili, spremenili?

3 pri koncu vrtčevske ograje

Od tu najlepši in zelo reprezentativen razgled na most in cerkev: značilna veduta Kočevja.

Pogled na Karlov most (par besed o njem) in na cerkev (par besed o njej).

Stopnice na obeh straneh reke, poudarek na nekdanje redne dostope do reke.

KAJ, če bi kavarna razširila in odprla teraso proti reki in proti dvorišču?

NOTRANJE DVORIŠČE: včasih so ta predstavljala kvalitetne pol javne prostore, tudi zelene površine, za druženje, za skupne prostore stanovalcev. Danes so ti parkirišča ali zanemarjeni prostori, kamor skrivamo reči pred ulico.

4 tržnica

Tu je edina lokacija na naši poti, kjer se ureditev približa reki - s prostori in okolico tržnice in s klopami ob reki.

Stare, široke, a zanemarjene stopnice: poudarek in dokaz, kako so včasih ljudje živeli povezano z reko, danes pa to ne predstavlja več vrednote, zato reko ograjujemo, betoniramo, degradiramo (ureditve ob reki, izpusti kanalizacije).

S te lokacije se odpira močan pogled proti "vratom" v mestno jedro; Petchejeva hiša in cerkev; pred cerkvijo je bil nekdanj močan trg; služil je za zbiranje in druženje ljudi. Nekdanji trg je bil tudi bolj poudarjen, saj je na trgu svetega Jerneja stal objekt. Danes je za druženje preveč odprt proti cesti, ki je preveč prometna za kaj takega. Po mašah, ko pa bi lahko služil za druženje, ga obiskovalci uporabijo za parkiranje avtomobilov.

5 pot proti tesarski

Opazujemo kombinacijo: pot ob Rinži, v katero se zajeda parkirišče z eko otokom (ki prekine tok poti). Smo na območju, kjer ureditev s potjo pride najbližje reki.

Nekaj besed o vegetaciji:

Črna jelša

Vrsta, ki prenese visoko podtalnico in veliko vlažnost tal, izraziti higrofit. Razlike in primerjava s sivo jelšo. Zanimivosti: enoosna zgradba, ki spominja na iglavce, nepravi storžki, simbioza z bakterijami, ki omogoča rast ob/v vodi...Minus: lomljenje vej, alergen.

Še malo spritualnega pogleda na namški način (Nemci poleg Skandinavcev poznajo veliko vraž, vezanih na jelšo): vejica, odrezana na veliki petek varuje pred čarovnijami, če pa vejice odrežeš pred prvim majem, bodo odganjale stare babe.

6 BRV

Razložimo, zakaj je urbanistično pomembna; Zavedamo se, da trenutno morda ne deluje kot logična rešitev, a to je zaradi situacije v starem jedru - tam je vsebina le stanovanjska, raba ulice za vožnjo in parkiranje avtomobilov. Brv pa bo vzpostavila pomembno povezavo med zelenim sistemom Gaja (in Stojne) v smeri proti jezeru - torej povezava vzhod-zahod, ki jih v Kočevju primanjkuje.

+ parkiranje pri AvtoKočevju = jedro brez avtomobila

7 Tesarska

Soseska + reka - pokažemo referenčne primere kvalitetnega bivanja ob reki.

Vrtički ob reki - plusi in minusi; Lepo je, dobro je, ker je prostor rabljen, vzdrževan; lahko pa bi bil javni, tik ob reki. Ideja o sobivanju: kombinacija vrtov in sprehajalnih poti ter koticov za počitek.

Nekaj o vegetaciji:

Vrbe.

Rod vrb je velik, že v Sloveniji je samoniklih 23 vrst, razlikovanje med njimi pa je težko, saj so si med sabo precej podobne pa še križajo se rade med sabo. Ob vodah v urbanih naseljih po navadi raste križanec med vrbo žalujko in zlato vrbo - pobešava vrba (*Salix x sepulcralis*). Križanec je bolj pogost od žaljuka, ker bolje prenaša mraz. Rast vrb je hitra in hitro dosežejo precejšnje debeline in mogočen videz. Ob načrtovanemu poseku vrb se večkrat pojavijo peticije, ki bi ustavile posek »stoletnih« dreves. V resnici je starost precej nižja, drevesa sicer izgledajo zdravo, a so zaradi gnitja od znotraj nevarna obiskovalcem. Vsa hitrorastoča drevesa, npr. topoli, vrbe, sicer zrastejo hitro, a tudi propad lesa je hitrejši, zato je treba paziti na varnost.

8 pogled na NLB

Razložiti koncept arhitekture, zakaj bi lahko bil dober objekt; in zakaj ni, kako je bilo mišljeno, zakaj je danes tako? Pomen vzdrževanja in upoštevanja konteksta urbanega.

Detajl: mala pot iz starega jedra, ki bi lahko nudila majhen, intimen kotic nad reko.

9 Kmečki trg

Zopet poudarek nekdanje uporabe trgov; za druženje, tržni prostor, mestni vrvež - danes parkirišče.

Od tu pogled na "mestna vrata", ki jih je poudarjal obok; razložimo problematiko objektov tam danes.

V park se spustimo po "skritih" stopnicah.

10 Park pri dveh mlinih - lokacija zajtrka

Pizzerija Luigi - slaba arhitektura, nekoč pa lokacija mlina; otok = ostanek jeza.

Ideja o urejanju parka v dejanski park, z vzpostavljenimi stiki z reko.

Opišemo načrtovano gradnjo soseske na sosednji parceli, bivši klavnici.

Pojemo fine reči in klepetamo ☺